Any segon.-II.ª Epoca - N.º 31

Dissabte 31 Maig de 1924

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Pi, 11. - BARCELONA

El nostre camp de lluita és el món; el nostre ideal la humanitat.

La "Unió Socialista de Catalunya"

Fa més de mig any que surt el nostre setmanari, prop d'un any que fou fundada la «Unió Socialista de Catalunya»: Doncs bé, encara sembla que no s'hagi entès prou la nostra finalitat ni el nostre procedir. Potser no ens hem explicat prou clar, potser, però, no se'ns ha volgut entendre prou clar. Les circumstàncies actuals han fet que el nostre llenguatge no tingués en certs moments aquella precisió tant necessària, però justament en aquests moments l'esperit dels homes ha d'afinar el seu poder de percepció, ha de saber llegir el que no està escrit, ha de saber escoltar el que no es pot dir.

La «Unió Socialista de Catalunya» no ha intentat fundar un partit *encara*; tots aquells actes d'adhesió han estat solament la necessitat d'un aval forà en la nostra actuació present i sobretot futura. La «U. S. de C.», però, no ha cregut *encara* en la conveniència de tancar en un clos hermètic tot l'esperit que informa els seus propòsits. No ho ha cregut, perquè en realitat aquest esperit té una amplitud que el priva de poguer-lo concretar; és tan vast el seu camp que és il·lusori, ara per ara, oferir un cos de doctrina que pugui tenir tot el caràcter d'un dogma.

La «Unió Socialista» només es proposava fer el que el seu nom mateix indica: una unió d'elements socialistes, un ample front d'homes que encarats amb l'esdevenidor l'entenguin com una hora de justícia en el problema obrer, en el moment per a anorrear la propietat privada i el capitalisme. I això ha pogut fer el que en les columnes del nostre periòdic trobessin cabuda una variada gradació d'anhels futuristes, i des del socialista reformista fins al filòsof anarquitzant, en alegre companyanatge, escribissin aquestes planes on, sota la coacció del llapiç roig, espurneja un foc abrandador i una fervor mística.

Es que els primers inspiradors de la «Unió» cregueren arribada l'hora de portar a l'obra socialista del món una cosa nostra, un sentit original i personal de la nostra etnicitat, una interpretació nostrada de la qüestió social i la seva resolució?: senyals múltiples a travers de tots els temps ens ho feien i ens ho fan esperar. Per això, nosaltres creiem que tancar en un clòs doctrinari la nostra actuació primera era un tort que fèiem a l'esdevenidor i a la terra, era bandejar companys esforçats, era foragitar iniciatives i interpretacions noves del problema capdal en el viure dels homes. Com a força ètnica tenim un dret a parlar en aquest concurs internacional, tenim seient per dret històric i sobre tot per dret de voluntat en aquest congrès on es debat el problema de la futuritat.

Tot això ho diem dirigint-nos directament a una munió d'homes que ens miren amb esguard amiopat per a poguer-lo concentrar més, cercant en les nostres actituds gestes que donguin raó a la seva desconfiança. Ho diem principalment per a una joventut ardida, arborada, que sentint també una responsabilitat davant del futur i creient-se hereua d'una missió alta, vol plantar bandera. Ho diem cridant a tots, socialistes, comunistes, sindicalistes, anarquistes.

En les planes del nostre periòdic, en la paraula dels nostres oradors, en la discussió de les nostres Assembleies, anirem creant el cos de doctrina que ha d'informar la nostra actuació, i, llavors, si, que aquells que no sentin amb tot el fervor, amb tot l'entusiasme, la doctrina acordada poden col·locar-se al marge de la nostra «Unió», poden sentir-se insolidaris de les nostres actituds, poden plantar bandera de recrutament per a altres idealitats. Però, mentrestant que aquestes taules de la llei no siguin escrites, mentre ningú no exerciti el pontificat entre nosaltres i admeti neòfits i excomuniqui heretges, tots els homes de Catalunya que es sentin socialistes, que vulguin enderrocar el règim burgès, han d'estar amb nosaltres si creuen que ètnicament podem portar-hi una originalitat i una iniciativa,—els que no ens creuen ni originals ni iniciadors fan bé d'allistar-se en exèrcits forans—. No hi valen excuses de dretisme o d'esquerrisme, la «Unió Socialista de Catalunya» és un ample estadi on dretes i esquerres socialistes poden tenir un campionat renyit; en aquest punt, els quarters del seu escut encara estàn en blanc; el més intel·ligent, el més audaç o el més fort, hi escriurà el seu lema.

Dels darrers esdeveniments

—Ara va bé! Això ens rejoveneix!

JUSTÍCIA SOCIAL i l'indult de l'Acher

El número que ve de JUSTÍCIA SOCIAL estarà dedicat a Joan Baptista Acher «El Poeta», condemnat a mort

Aquest número, pro vida del nostre col·laborador «Shum», contindrà firmes dels publicistes i escriptors

Gabriel Alomar.
M. Serra i Moret.
Rafael Campalans.
Angel Pestaña.
Manuel Escorza.
Joaquim Maurín.
Ventura Gassol.
Cristòfor de Domènech.
Roc Guinart.
Rossend Llatas.
M. Vidal i Gort.
C. Fages de Climent.
Jaume Aguadé.
N. Pla i Carreras.
F. Muntanyà.
Joan Sacs.
J. Roure i Torrent.
Joan Fronjosà.

i altres.

Contindrà també dibuixos i caricatures de «Shum».

Obrers, compreu JUSTÍCIA SOCIAL de la setmana entrant!

Francisco Mora

Acaba de morir a Madrid el veterà socialista Francisco Mora. Tenia 82 anys.

Formà part del primer Comité de la Internacional que hi hagué a Espanya i fou un dels fundadors del partit socialista espanyol, al qual ha permanescut fins el moment de la seva mort.

Mora fou regidor de l'Ajuntament de Madrid, exercint el seu càrrec, ja no cal dir-ho, amb la mateixa honradesa dels altres companys que han format part d'aquella corporació. Durant molts anys ha estat vocal obrer de l'Institut de Reformes Socials.

També ha format part, en distintes ocasions, del Comité Nacional del Partit Socialista Espanyol i del de la Unió General de Treballadors.

Tots els que l'han conegut i l'han tractat sentien per ell una immensa simpatia, filla de la bondat i de la rectitud del company.

Deixa escrita una obra molt important: «Apuntes para la Historia del Socialismo en España», altament necessària per tothom que vulgui conèixer l'actuació de la Internacional a la península i la formació del Partit Socialista Espanyol.

A la seva família i als Comités del Partit Socialista i de la Unió General de Traballadors, JUSTICIA SOCIAL els tramet la sincera expressió dels seus sentiments de condol.

Les riqueses són només aventatjoses segons l'ús que d'elles s' en fa.

FRANKLIN

Els anarquistes i els sindicats

Rèplica al company Pestaña

Els articles publicats a aquest mateix setmanari amb el títol «Els Anarquistes i els Sindicats», han originat alguns comentaris entre elements anarquistes, o que s'ho diuen.

No caurem en l'error de contestar a aquells que d'una manera airada i indecorosa, aboquen damunt nostre tot un repertori d'insults i d'improperis. Ells sols ja demostren el què són i el què valen.

En canvi, estem obligats a contestar a aquells que exposant arguments per a rebatre les nostres afirmacions, es col·loquen en un lloc de respectuositat enfront dels seus contendents.

Entre aquests darrers s'hi troba el company Pestaña, el qual, en un article inserit al diari «Solidaridad Obrera» procura rebatre — per cert amb molta dissort — les argumentacions que en els articles esmentats tendien a demostrar que l'actuació dels anarquistes en els sindicats ha vingut essent i és encara, funestíssima per a l'organització obrera.

Hem de declarar amb sinceritat que els arguments i observacions exposades per en Pestaña, ni ens han convençut ni tan sols ens han fet variar en res el criteri que sustentàvem respecte a les conseqüències de l'actuació dels elements llibertaris en les lluites entre el capital i el treball.

En primer lloc, diu l'ex-director de «S. O.» que els nostres articles tenen el defecte de la passió. Passió per què? Potser sí que n'hi ha, de passió; en aquest cas, però, hi ha un altre mot molt més propi per expressar el caràcter d'aquesta passió, i és: Indignació! Una indignació molt temps servada al cor envers tots els horrors comesos durant llarg temps en nom de les idees i dels principis.

Diu el company Pestaña, que reconeix que en l'organització s'han comès errors i transgressions d'ordre moral i material; però, rebuja el que siguin els anarquistes qui els cometeren, i afirma que és cert que s'anomenaven anarquistes, però que només en tenien el nom.

L'ignocència d'aquest argument és d'una notorietat brutal. Ens podria dir el company Pestaña en què es distingeixen els veritables anarquistes dels que només en tenen el nom? Es que potser ignora les declaracions prodigades arreu, afirmant que la Confederació Nacional del Treball es basava i s'orientava en els principis del comunisme llibertari? No és en la premsa clandestina, on sense cap mena d'obstacle es poden exposar totes les opinions i manifestar el veritable esperit dels homes d'idees? Doncs, bé; en aquesta premsa, i fins la autoritzada de caràcter anarquista, s'hi feia constantment l'apologia de l'atemptat, de l'atracament; s'hi justificaven tota mena de fets, s'excitava a executar-los. Es que aquells tampoc eren anarquistes, o és que han deixat d'ésser-ho en els moments de les responsabilitats, per tornar-ho a ésser quan en els sindicats hi hagin pessetes? On són, doncs, els anarquistes autèntics que continuament han encausat i influenciat l'organització obrera, com diu el company Pestaña?

I podria dir-nos en què s'ha traduït aquesta influència, i quins han estat els seus efectes?

Creiem que no li costaria gaire explicar-nos-ho, ja que ell afirma que gràcies als anarquistes avui l'organització obrera és el que és. Reconeixem que això és una veritat com un temple; i si fós sincer amb les seves explicacions, els mateixos anarquistes — els de veritat — li agrairien, així com tots els obrers també.

Per a demostrar-nos que els anarquistes sempre han influït en la marxa de l'organització obrera, En Pestaña ens parla quasi de seixanta anys enrera, i retreu els noms d'En Fanelli, Pau Iglesias, Anselm Lorenzo, Prat i altres; però, aquests homes, igualment que tots els homes d'idees avançades d'arreu del món, la seva influència ha estat per irradiació, és a dir, ha estat de fora a dintre, i s'ha fet sentir a tot arreu on han estat explotats i oprimits, i això de tota la vida. Sens dubte ha sigut la causa, o més ben dit, ha estat el que ha engendrat les organitzacions.

Després, diu En Pestaña, que al costat dels dies de vergonya, dels desconcerts i errors que ha sofert l'organització, hi han també dies de glòria i esplendor, com són les jornades de la vaga general de 1902, la setmana de 1909, i la vaga de la «Canadenca», i diu que aquests episodis, mal podran borrar-se, pesi a qui pesi, de l'actiu dels anarquistes en la seva actuació sindical.

Els homes que dirigien la vaga del 1902, i que eren l'ànima de la organització, Homedes, Bosch, Balcells, Massip, Moné, Buri, Ibáñez i altres, cap d'ells era anarquista, i això ho varen demostrar ells mateixos, al cap de molt poc temps d'aquells fets, amb altres fets, que encara avui dia estan continuant. Respecte a la setmana tràgica, direm que precisament el que representava els anarquistes dintre la organització obrera — En Rodriguez Romero — va fugir abandonant els companys; i més tard, els mateixos anarquistes, malgrat haver perdut a conseqüència d'aquellafeta un home d'una gran valor representativa — En F. Ferrer, — exterioritzaven el seu menyspreu per aquells fets, qualificant aquella setmana de sang i angoixa, de «setmana còmica».

I la gran vaga de la Canadenca, producte de l'entusiasme d'un poble que havia depositat la confiança en un quants homes, creient-los prou capacitats i enèrgics per a conduir-los a la victòria, va tenir un fi ben desastrós; i fins el company Pestaña, en més d'una ocasió, havia protestat de les transgressions d'ordre moral que es realitzaven per a donar-li una solució.

Respecte als anarquistes que durant aquests últims anys han lluitat desaforadament, diu-all, per contenir l'onada de corrupció i d'immoralitat que tot ho invadia, hem de confessar que no ens en vàrem adonar, car malgrat la molta influència que sempre han tingut en els sindicats, encara és l'hora que d'una manera resolta i pública, ni en la premsa ni en la tribuna, ni en els actes oficials dels sindicats, hagin protestat d'aquella actuació suicida, ni hagin condemnat tota aquella llista interminable de fets vandàlics que anirien infiltrant la mort a l'organització, sembrant alhora la desconfiança als obrers, i excitant a que s'organitzessin tots els poders constituïts per a fer brollar la repressió més gran que ha registrat la història.

No pretenem rebajar-nos amb els que considerem més responsables de tots els errors passats, però si que entenem que en aquests precisos moments en que tot el proletariat del món es mou ple de nobles inquietuds, és arribada l'hora que els que tenen l'organització obrera a les seves mans meditin com pensen i com senten els problemes que pertorven la vida del productor els tres cents mil obrers que hi ha a Catalunya, i els de tota Espanya. Si fan això, i no es concreten a mirar solament com pensen els més pocs que actualment ostenten càrrecs representatius, potser aleshores canviaran de criteri respecte el camí a seguir; perquè, la veritat, després de saber que hi ha tants anarquistes que només ho són de nom, i recordant els fets passats, ens té molt preocupats el sapiguer, per mitjà de les darreres declaracions del Comité Local de l'organització de Barcelona, el que aquesta — segons declaren — afortunadament es nodreix de la saba anarquista.

F. Viladomat

Il·lustres hostes

Aquests dies Barcelona ha rebut la visita de dos hostes il·lustres: el matrimoni Mary Pickfort-Douglas Fairbanks, anomenats «els reis de la pantalla». Els grans artistes, dels quals hem parlat ja des d'aquestes planes, han estat esplèndidament rebuts. El públic que assistí a l'estació i a sota els balcons d'allà on s'hostatjaven era nombrosíssim, feia temps que hom no havia vist una manifestació semblant. Hi hagueren escenes romàntiques de les simpàtiques modistetes, molts aplaudiments, molts visques, ofrenes de rams de flors

CRONICA HEBDOMADARIA

Política internacional

Les eleccions japoneses

La premsa europea no ha concedit a les darreres eleccions japoneses tota la importància que es mereixien. S'han atribuit als seus resultats una significació que no tenen. Estem, però, davant d'un moviment polític de molta trascendència, el qual si no podem qualificar-lo adequadament amb la nostra terminologia occidental, podem donar-lo a conèixer somerament tot esperant la realització de la veritat evangèlica: «Pel fruit coneixereu els arbres».

El dret del sufragi en el Japó és restringit entre els homes de més de 25 anys que paguin tres *yens* com a mínim (unes 45 pessetes) de contribució directa a l'Estat. En una població de més de 60 milions, i han escassament tres milions i mig d'electors. Podem suposar amb algún fonament, que no són precisament els socialistes els que han guanyat les eleccions. El Govern no representa pas la majoria parlamentaria com sol passar en els països democràtics. L'emperador—ara Princep regent—el qual segons la Constitució de 11 de febrer de 1889, es «sagrat i inviolable», pot exercir també el poder legislatiu amb el consentiment de la Dieta la qual pot disoldre sempre que li plagui. Val a dir que la Dieta la constituïxen les dues cambres, la Popular elegida per sufragi i la de Nobles, formada per princeps, marquesos, comtes, barons, 120 membres de nomenament reial i 45 primers contribuients, en total, 394.

La forma d'escullir un ministeri consisteix en una consulta de l'emperador al seu Consell privat anomenat *Genro*. Aquest Consell el constitueixen vells polítics i antics magistrats i aquest designen al que ha d'ésser President del Consell de Ministres sense tenir en compte la composició del Parlament. El President nomena els ministres de la seva confiança i preparen la tasca legislativa, la qual la Dieta sol aprobar. Quan la Dieta es ressisteix, l'amenaça de dissolució sol ésser un augment d'eficàcia i quan no basta l'amenaça, la dissolució és decretada.

Aquest procediment s'assembla molt al que coneixem nosaltres per experiència. Però hi ha una diferència substancial i és que'l Japó és un país més civilitzat que el nostre i la consciència pública és un fet. Si aquest fet revesteix les característiques que li atribueixen qualques periodistes d'estar per casa, no és cosa suficientment comprobada. Però la demostració de l'existència d'una consciència pública l'hem tinguda en moltes ocasions i particularment en aquests darrers mesos.

Quan el Comte Yamamoto va dimitir a conseqüència de l'atemptat contra el Princep regent en ocasió de la solemne apertura del Parlament en 27 de desembre darrer, el Viscomte Kiyoura fou escullit pel *Genro* com a Primer ministre, formant gabinet exclussivament amb membres de l'alta Cambra. Yamamoto havia lluitat en l'anterior legislatura amb les dificultats que li creaven els *seiyukay*, una mena de lliberals burgesos que constitueixen el grup més nombrós de la Cambra popular. El vastíssim plan de reconstrucció de les ciutats, immobles, canals i altres coses destruides pels terratrémols del passat setembre, va ésser objecte de repetits assalts per part d'aquest grup parlamentari conseguint considerables reduccions en el pressupost ço que va crear una gran impopularitat als *seiyukay* i al President Yamamoto. Però tot va quedar oblidat al pendre posessió el ministeri Kiyoura el qual va tenir la rara condició de despertar un odi tan unànim com violent a tot arreu del país. Ni una sola veu s'ha aixecat en favor de Kiyoura i quan va presentar-se a la Cambra popular amb un clam formidable va emergir de tots indrets exigint la seva dimissió. No coneixem la historia d'aquest infortunat polític i per consegüent ignorem si aquesta universal animadversió era fundada en motius personals. Les informacions d'aquells dies ens fan creure que no; que la causa fonamental era l'haver constituit un ministeri exclussivament amb membres de la Cambra alta ço que els polítics i el poble en massa varen interpretar com un desafiament.

Veu's-aquí una manifestació de sensibilitat política que honra al Japó i que ja la voldriem reproduida en alguns pobles que es diuen europeus. La dissolució de la Dieta decretada en forma violent per a contrarrestar l'explossió unànim de rebuig contra el gabinet Kiyoura va unir les oposicions, realitzant-se un aplec a l'aire lliure en les afores de Tokio en el qual milers de ciutadans proclamaren llur sentiment de dignitat ciutadana. Més endavant, la temptativa de fer descarrilar el tren en el qual viatjaven de Osaka a Tokio els líders parlamentaris d'oposició, va avivar encara més les ires populars. Des d'aleshores la tempesta ha tronat d'un cap a l'altre del país, fins que el dia 12 de maig el cos electoral s'ha manifestat, pulveritzant les forces guvernamentals i amb elles morint ignominiosament aquesta temptativa de dictadura conservadora. Kiyoura ha dimitit. No l'ha salvat la promesa que havia fet durant la campanya electoral d'establir el sufragi universal lliure i secret. Altres s'encarregaràn de fer-ho.

Altrament, el Japó sofreix una altra tempesta que no té res de passatgera i que només una política humana i lliberal pot canalitzar convenientment. Poble sense analfabets, poble dotat d'altes condicions morals, sent germinar en les seves entranyes la llevor del Socialisme i comença a viure en una nova fè. L'antimilitarisme fa estralls dintre mateix de l'exèrcit, minva la disciplina i creix l'esperit d'associació. La sang de Osugi Sakaé fructifica amb estranya rapidesa. Ja parlarem amb més extensió algún día d'aquest martre de la nova fè i del poble destinat a vindicar-lo.

M. Serra i Moret

L'acte inaugural de l'Ateneu Popular d'Estudis Socials

Amb l'assistència d'una gran concurrència de treballadors, el dia 22 es celebrà l'acte de la inauguració oficial del centre de cultura obrera «Ateneu Popular d'Estudis Socials». Començà a les deu de la nit, presidint el company Josep Jové, el qual feu ressaltar la importància de l'actes que es celebrava i la tasca que l'Ateneu Popular d'Estudis Socials, veritable Universitat Popular, obert a totes les tendències progressistes, es proposa realitzar. L'Ateneu no es desentendrà de cap problema de vital interés i intervindrà en la fiscalització de tots els fets de la vida pública. Per aquesta tasca cal la col·laboració de tots els treballadors intel·lectuals i manuals.

Tot seguit, el Dr. Joaquim Xirau llegeix una lletra d'En Rafael Campalans, manifestant que no pot assistir a l'acte per motius de salut, però que es troba al nostre costat per a unir el seu esforç al nostre, a fi de realitzar l'alta missió que l'Ateneu Popular d'Estudis Socials es proposa.

Després parlà el company Dr. C. Rofes, el qual examinà els diversos problemes que l'Ateneu ha de portar a termes. Si volem canviar la socictat, ens cal dues coses: cultura i organització, car la una és complement de l'altra. La nostra obra ha de interessar als pagesos. L'Ateneu s'ha de preocupar de l'estudi de la Econòmia i de l'organització social, de la indústria, de la higiene, de l'home i de les seves facultats. Ha de donar cabuda a la manifestació de totes les doctrines, sense exclussivismes, puix és per la persuació i no per l'insult com es triomfa. Es necessari que tots unim els nostres esforços.

El company Cristòfor de Domènec, seguidament, llegí unes quartilles examinant el tema de la cultura. Definí aquest concepte i la necessitat ds diferenciar-lo de l'exclussivisme de la cultura burgesa. El treballador manual i intel·lectual d'avui és esclau, i la seva esclavitut no es distingeix de l'antiga amb res més que amb la forma. L'emancipació s'ha d'iniciar sobre una base cultural, sense abandonar l'acció, no per això menys necessària. La cultura es realitza molts cops, àdhuc a desgrat de nosaltres mateixos, perquè és una funció biològica ineludible. Parlà, després, de la missió de l'Ateneu com a escola d'energia mental, cívica i revolucionària. Acabà glossant unes paraules de Nietzche, aplicant-les a la gran tasca que l'Ateneu ha de començar.

El company Dr. Xirau manifestà la seva satisfacció de veure reunits per primer cop treballadors manuals i intel·lectuals. Definí el concepte d'intel·lectual i digué que s'havia d'amplià anomenant-se els treballadors *espirituals*, homes d'esperit, cabent dintre d'aquest concepte tots, qualsevol que sia l'obra que realitzin. Aquest Ateneu, embrió de una veritable Universitat popular, es proposa realitzar una obra política, entenguent-se per obra política una cosa molt distinta de la que avui s'entén. Cal reivindicar aquesta paraula creada pels grecs, que significa Pedagogia Social. Veu's-ací la primera qüestió a examinar; després estudiarem els mitjans. Ens proposem transformar la societat i elevar el concepte de l'home, establert pel Renaixement i la Revolució francesa, en el sentit de superació, civilització, idealitat, cultura. Cal que les idees penetrin a les coses, per a superar-les. Sense els estudis d'un Descartes i d'un Leibnitz, per exemple, no existirien les maravelles *pràctiques* actuals de la civilització. Sense la teoria no pot existir la pràctica veritat. Els pobles que pretenen ésser *pràctics*, no ho són. Aquests pobles, com el nostre, per exemple, sempre seran *colònies* espirituals dels altres. Hem de preocupar-nos de crear Veritat, Justícia, Bellesa; hem de crear teoria i tractar d'anar-se acostant a l'ideal absolut, sempre inassequible, sempre, però, més aprop de nosaltres.

El president de l'Ateneu, company Jové, resumí l'acte.

La inauguració de l'Ateneu Popular d'Estudis Socials acabà a mitjanit.

Cròniques argentines

LES ELECCIONS

Cartell electoral del Partit Socialista

RÈGIM IMPOSITIU

IV

Si és important pels treballadors la qüestió monetaria no ho és menys el règim impositiu.

La única propietat de l'obrer és el salari; lo més immediat que ha d'aconseguir és mantenir la integritat de valor del salari.

Una disminució de salari pot produir-se directament i indirecta. Quan el burgés disminueix el salari, la disminució és directa i l'obrer reacciona desseguida. Quan la burgesia deprecia intencionalment la valor de la moneda o bé quan el poder polític de la burgesia recabda els milions del pressupost, recaiguent damunt del consum i el treball, el salari sofreix una disminució indirecta, moltes vegades força més crescuda que la disminució directa, de la qual l'obrer difícilment reacciona.

Es una qüestió de capacitat i de sensibilitat. Malauradament l'obrer llatí i sud-americà només sent i veu el mal que li entra pels ulls i ignora el mal grandiós que li fan d'esquitllada.

En quant a la disminució indirecta del salari que suposa la depreciació monetària, ja heu llegit quins són els remeis que defensa el Partit Socialista argentí. Contra la disminució indirecta del salari que ampra els impostos al consum i al treball, el Partit demana:

Abolició dels impostos que recauen damunt la vida i el treball.—El pressupost argentí és de 700 milions de pesos. La font d'ingresos gairebé única és la duana. En pocs anys el pressupost ha doblat i el govern burgès, massa egoïsta per atacar les fonts del privilegi, massa ignorant per a compendre els perills econòmics de l'immediat pervenir, ha triplicat els drets de duana. La Argentina aplica tot sovint en el que exporta el «dumping», i ven més car a l'interior que a l'exterior; en el que importa, acreix horriblement els preus, carregant els drets de duana. Conseqüència: tant els productes nacionals com els que importa es venen cars, i la vida de l'obrer, a desgrat dels augments de salari aconseguits, és difícil i migrada.

Si es priva a l'Estat de la seva font d'ingressos, en canvi cal donar-li altres. Veu's-ací perquè el Partit Socialista argentí proposa:

Contribució nacional progressiva sobre la valor de la terra lliure de millores.

Impost nacional a la major valor de la terra.

Impost nacional sobre la renda.

Els més intel·ligets són els dos primers, car no solament lliurarien a l'obrer d'una disminució tan indirecta com efectiva del salari, sinó que també atacarien més a fons els mals argentins més greus.

Un dels pensadors argentins més profunds del segle passat, Alberdi, digué: «Governar és poblar». I l'Argentina, que és un dels països més gran en extensió, només té 9 milions d'habitants. Hi han immensos erms de terra, completament despoblats, i tots tenen amo. Contra el principi d'Alberdi han lluitat els latifundistes i els especuladors de terres.

Aplicant l'impost a la terra lliure de millores, és a dir, a la terra no treballada els latifundistes es veurien obligats a despendre's d'uns latifundis que no podrien cultivar. Aplicant l'impost a la major valor de la terra, els especuladors desapareixerien, car l'Estat es quedaria amb el guany; ja sabeu que la major valor és la que es deu, no a l'esforç individual, sinó al treball col·lectiu, al progrès col·lectiu.

Aquests impostos transformarien la Argentina, i en pocs anys els deserts es veurien plens de *chagres* (pagesies).

El poder públic, però, avui com avui, està en mans dels latifundistes i dels especuladors, i naturalment, no volen saber-ne res de tot això. Només el poble, en capacitar-se més i sensibilitzar-se més, ho podrà fer!

Fiscalització dels arrendaments rurals sobre la base de la valuació fiscal de la terra.—Heu's-aquí un altre punt ben resistit i que, si es posés a la pràctica, fora una grandiosa font d'ingressos per a l'Estat. Avui els latifundistes disminueixen escandalosament la valor de la terra per a lliurar-la de la contribució territorial. Es dona el cas de terres que, segons la valoració fiscal, valen 100 pesos i es venen a 20.000 pesos. Si per una part roben a l'Estat, amb la tolerància del Govern, per l'altre acaben els pagesos que arrenden la terra i els *chacareros*.

Aplicant el principi del cartell socialista, tindríem: que una baixa valuació fiscal seria la ruïna dels latifundistes, perque haurien d'arrendar la terra en condicions irrisòries. Però, també, si es llencessin al pol oposat, acostumats com estan a xuclar fins l'últim peso del pagès, aviat haurien de donar marxa enrera.

Forçosament, la valoració i l'arrendament foren equitatius.

L'arrendament contindria la baixa valoració, augmentant en conseqüència dels recursos de l'Estat.

La valoració contindria els alts arrendaments, fent-se més humana la condició dels pagesos argentins o immigrants.

* * *

El punt següent del programa del Cartell electoral del Partit Socialista, si bé no té una relació directa amb el règim impositiu, no se'l pot separar.

Aplicació preferent del crèdit hipotecari nacional a la colonització i a la construcció en ampla escala d'habitacions econòmiques, especialment per mitjà dels municipis i cooperatives.

El Banc Hipotecari Nacional és, després del Banc de la Nació, la institució oficial de crèdit més important del Sud-América. Emet les cèdules argentines, ben conegudes i ben cotitzades en els mercats del món. La seva funció, però, ha estat desnaturalitzada per les conxorxes de la política capitalista. Avui, els mils de milions del Banc Hipotecari estan acaparats.

El Partit Socialista demana que el crèdit nacional sigui per la nació, que els diners del Banc Hipotecari es distribueixin en crèdits pels pagesos petits, i per a construir habitacions econòmiques pels obrers i colons.

L'aplicació d'aquesta reforma renovaria en poc temps el camp i la família argentina, avui en mans dels latifundistes el primers i recloses, les segones, en *Taperas* (barraques de fang).

Joan Comorera

Buenos Aires, març de 1924.

ECOS I COMENTARIS

Els treballadors de l'esperit

«Solidaridad Obrera», parlant de la cooperació dels obrers manuals i intel·lectuals, diu:

«¿Quins homes són els que cooperen a l'ensenyament i a la pràctica de la ciència aplicada a la vida? Els intel·lectuals. La majoria d'ells no disposen d'altres mitjans que els de la seva carrera, per tant són també obrers.

¿Quins són els obrers que completen la aportació a la vida en sos aspectes artístic, intel·lectual, és a dir, espiritual i superior? Artistes i savis, en gran nombre, despullats de mitjans de riqueses i privilegis, apart dels que són adquirits per l'esforç de la seva sabiduría, del seu talent o de les seves facultats.»

Ara més que mai cal accentuar l'ampla solidaritat dels obrers manuals i els de l'esperit.

Ara que la situació de molts dels nostres obrers intel·lectuals de tant amarga com és, haurà de fer avergonyir a tothom, cal que ens unim.

Pel comiat d'un obrer manual recordem el que ha esdevingut en moltes ocasions.

Pels obrers intel·lectuals que sofreixen, que cal fer?

La solidaritat s'ha de demostrar amb fets.

Suspensions

Durant aquesta darrera dies han estat suspesos per l'autoritat guvernativa els següents periòdics :

«El Gironès», de Girona.

«La Veu de Tarragona».

«La Comarca d'Olot» i

«L'essigolles» de la mateixa població.

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la : : censura militar : :

Els anarquistes

En Pestaña, parlant de l'actuació de l'anarquisme a la nostra ciutat fa notar el següent:

«Al costat dels errors hi han els encerts; al costat de la decadència, els dies d'esplendor; al castat dels moviments esporàdics i sense brújula hi han aquells que s'anomenaren vaga general de 1902, setmana gloriosa de 1909 i vaga de «La Canadiense» que no poden esborrar-se, malgrat tot, de l'actiu dels anarquistes en llur actuació sindical.»

Francament, ens sembla un actiu ben migrat. Deixant apart els resultats immediats d'aquells moviments i la disciplina de que va donar proves l'organització en algun d'ells, cal veure en l'hora d'ara quins guanys copsen els obrers com a conseqüència d'aquells fets. Es poca cosa per tants sacrificis.

Felicitat

Diuen que la carn i les patates cada dia són més inassequibles.

Però què se'ns en dona de les patates i de la carn mentres poguem riure com ara riem.

L'alegria és mitja vida.

Paraules

Més que els atacs de l'enemic, el que ens ha de preocupar són les defeccions dels companys.

Esperem

En Romanones ha dit que ara anaven mal dades per la política; i que era precís saber esperar.

Encara que no ho digui En Romanones,

Ara, tot el que sigui **avicultura**, canicultura, piscicultura o simicultura és convenient i útil.

Empresonaments

Per qüestions polítiques han estat empresonats, a la ciutat de Figueres, els nostres companys Martí Vilanova i el pintor Salvador Dalí.

Martí Vilanova ha estat traslladat a Girona, per conducció ordinaria.

No cal pas dir com desitgem que els sigui com més breu i més soportable possible la seva pena.

Diu la premsa

Retallem de «La Publicitat»

"Els oficis intel·lectuals

Una gran part del proletariat militant i la burgesia digestiva coincideixen en un mateix sentiment de menyspreu per la intel·lectualitat. I no solament donen una valoració inferior a les obres de la intel·ligència, sinó que tenen dels traballadors intel·lectuals un concepte que és un ultratge.

Els obreristes que creuen massa en la força dels diners, miren els homes dedicats als oficis de la intel·ligència com a paràsits amoïnosos, com a mendicants amb roba i sobre tot com a gent de lloguer al servei de qui la paga bé o malament—malament gairebé sempre.—Bah!—deia un dels caps-pares del nostre obrerisme en els temps de l'imperi sindicalista de Barcelona.—Quan ens convinguin algun escrivent o algun intel·lectual, ja els llogarem els que ens facin falta.

Oh, no, que ací n'hi ha ben pocs d'intel·lectuals de lloguer! Els qui un dia volguessin llogar, individualment o a l'engròs, els homes d'ofici intel·lectual de Catalunya, no trobarien tots el que voldríen. La nostra intel·lectualitat és idealista. Es una de les més idealistes, nobles i desinteressades del món. No passa en molts pobles, avui en dia, el cas dels intel·lectuals que s'avenen a perdre llur posició o llur guanya-pà per un sentiment o per un pensament. Gent de dalt i de baix i del mig que a casa nostra bescanteu sovint el caràcter de la raça i amb crueltat masoauista retreieu els seus defectes: treieu-vos el barret davant els exemples del noble sacrifici.

S'havia dit que no hi ha cap gran mèrit a tenir un ideal quan aquest és remunerador. Això depèn de l'esperit amb què hom faci les feines remunerades. Però, i quan l'ideal en lloc d'obrir les portes dels càrrecs, dels oficis i dels beneficis, les tanquen o les fa d'accés difícil? I quan els qui ja eren dins passen la porta en actitud de acomiat?

Tant com s'ha llançat en cara dels intel·lectuals i els tècnics allò del «mugró»! Tant com se'ls ha presentat com a golafres xucladors de dietes, gratificacions, sous i sobre-sous! Els fets han demostrat que no estaven tan enllepolits com se suposava amb els mugrons, ubèrrims o flàcids, de les vaques públiques.

Que cadascú—el treballador de les mans i el remenador de diners, el sindicalista i el feixista—jutgi ara la conducta de la intel·lectualitat. Per cada intel·lectual o tècnic venturer, cent intel·lectuals i tècnics amb esperit de sacrifici. Uns homes així, per dret propi, tenen títol de noblesa."

Extraiem d'un article de J. Peiró publicat a «Solidaridad Obrera» els següents paragrafs:

«Demuéstrese por otra parte, que los anarquistas y los sindicalistas revolucionarios, al tronar contra los partidos políticos y al aconsejar a los trabajadores que vuelvan las espaldas a sus sirenas, no declaramos expresa o tácitamente, que el Sindicato se basta a sí mismo para afrontar y resolver con ventaja todos los problemas y necesidades que a la vida del pueblo se plantean, y demuéstrese, en fin, si es conveniente tronar contra unos y aconsejar de tal suerte a los otros, si al final el resultado ha de ser que el Sindicato sólo sirve, como ha ocurrido hasta el presente, para las luchas económicas y poco más, y nada para hacer frente al resto de las cuestiones de que no debemos desinteresarnos, en que debe intervenir la organización para demostrar la ineficacia y la inconveniencia de los partidos políticos y su acción parlamentaria.

Y habrá de demostrárseme que las violencias que tanto daño nos hicieron es acción revolucionaria para que abandone mi criterio, que yo llamo «posición política», esencial y fundamental anarquista y revolucionaria.»

«Mantener una organización potente en la vulgaridad de las cosas materiales, olvidando sus misiones morales y revolucionarias en el orden político-social, y mantener esa organización invirtiendo sus principios federalistas por la violencia sistemática, eran cosas que tenían de agotarse, de acabar.»

DES DE PARIS

El resultat de les eleccions

Tal com creiem, si bé encara amb major intensitat que no ens feia pensar el nostre optimisme, en la lluita electoral del dia 11, varen triomfar netament les esquerres. Cal fer un anàlisi desapassionat per compendre tota la importància i trascendència d'aquesta victòria, que és, més que de ningú, del partit socialista. El nomenat «Bloc Nacional», ajudat pel Govern i per la Presidència de la República, i comptant amb una guardiola inexaurible, ha estat materialment aixafat pel «Bloc d'esquerres» integrat per republicans-radicals i socialistes. Els comunistes també han guanyat un considerable terreny, assolint un nombre de vots que ningú no havia sospitat. En canvi, l' «Actión Française», ha vist que les seves estridents campanyes no el menen pas a l'èxit, i el seu mateix Pontífex, en Leon Daudet, s'ha quedat sense acta.

La característica d'aquestes eleccions ha estat que, malgrat el que feia pensar la calma de la setmana que les precedí, un percentatge molt gros d'electors hi ha pres part. Hi ha districte on ha votat el 85 per cent del cens.

No cal detallar el resultat, que els llegidors coneixen ja per la premsa diària. El nomenat «Bloc Nacional» ha perdut més de 150 actes, i això ha de portar indefectiblement la dimissió del Ministeri Poincaré i possiblement la del president de la República, ja que el senyor Millerand havia pres una part tan activa com anticonstitucional en els preliminars electorals.

I ara vindran els problemes, que ja comencen a plantejar-se des dels respectius periòdics. El «Bloc d'esquerres» es va formar per derrotar al «Nacional»; era, doncs, una unió circumstancial; i aconseguit el fi, cada una de les seves branques resta en llibertat de tirar pel seu cantó. Aquesta és la teoria que senten alguns prohoms socialistes que no són, per tant, partidaris de compartir el Govern amb els radicals. En canvi, aquests s'esforcen en demanar l'activa col·laboració, pretenent que el «Bloc», que ha assolit el triomf, porti a cap, des del poder, el programa que els ha dut a la victòria. D'aquest parer són també una part dels socialistes.

En vindrà d'aquí una esdició, que afeblirà considerablement el sorollós triomf de les esquerres? No passaran pas molts dies sense saber la solució, ja que el Partit Socialista va a reunir-se en Assemblea a fi de decidir si, tal com va acordar-se en la reunió d'Amsterdam, els socialistes s'han d'abstenir de tota col·laboració amb elements burgesos, o si, per evitar un mal més gros, es pot fer cas omís d'aquell acord.

Com a sofució intermitja, s'apunta la d'una col·laboració condicionada des de fora. Es dir: els vots socialistes a la disposició del Govern, que seria radical, mitjançant la garantia d'executar un mínim de reformes.

No volem pas deixar de dir que aquesta solució és la que més ens plau.

Com a situació còmoda, la tindran els comunistes amb els seus 29 diputats. El seu partit ha pres l'acord de destinar les dietes que els correspondran a augmentar els cabals de l'«Associació», i als diputats els hi seran abonats els jornals que perdin, per raó del càrreg.

L'«Action Française», del dia següent a la lluita, sortí que s'havia d'agafar amb pinces. El despit els feu sortir d'estreps, i amenacen amb encendre-ho tot. Bé és veritat que ningú no en fa cas!

Veurem com s'anirà desenrotllant aquesta política francesa.

El fet més necessari ja està aconseguit. Els que volien estenpre cap a la França el *mussolinisme*, han rebut un cop formidable.

Rafael Ramis.

Paris, 17 maig 1924.

POESIA BELGA

De les "Cançons de Flandes"

Casa dels nostres amors,
que ets veïna de les dunes;
casa dels dies millors,
jo t'he vist al clar de lluna.

Casa dels besos nostrats,
el teu recort ens amoixa.
Amb els finestrons tancats
m'has somrigut en l'angoixa.

A Flandes, no t'ho he de dir,
a Flandes, prop de les planes,
són a la Flandes d'ahir
les nostres amors llunyanes.

La mar oí el juament
i el nostre somni sens treva.
La mar, que joiosament
ens dèia la cançó d'Eva.

Nostra casa en abandó
rau a Flandes, entre dunes.
Les ones, a l'horitzó
juguen amb el clar de lluna.

Es en aquell paradís
que rau nostra casa, aimia,
prop la mar, que al nostre encís,
el del seu cant afegia.

Maurice Gauchez

J. dels D., trad.

Antologia

La vetllada

—Digueu-me, la mestressa, per qui m'haurà confós,
la vostra criatura quan jo parlava amb vós?

—Us pren per un altre home que fou aquí una nit;
perdut entre la boira trobava al meu marit.
Era una vetlla trista, escassejava el pà;
com ell ens el partia, encara en va sobrà.
Segut vora la taula, de cara cara el foc,
el nin sobre la falda, parlava poc a poc.
Deia paraules dolces... feien de bon sentir...

—Digueu-me-les, mestressa, torneu-me-les a dir!

—Deia que la vianda, sempre que es reparteix
amb bon amor pels altres, us semblarà que creix,
i prometia dies que allargarà per tots...

—No recordeu els termes, no recordeu els mots?

—Tan sols quan se'n anava, fent un peló a l'infant,
deia que l'esperava per quan seria gran...
que feien falta homes moguts a fi de bé...

—Digueu-me, la mestressa, cap on podria ser?
Doneu-me alguna senya, que el vull aconseguí;
per les seves paraules també em demana a mi!

—Dormiu aquesta vetlla, quedeu-vos fins demà,
guaiteu a la finestra, veureu el fosc que fa!
Els Trillons i Cabretes encara no han sortit;
pel tomb que ha dat el Carro, som lluny de mitja nit.
Mireu quina serena farà demà matí,
fins dalt a la carena vos donarem camí.

Josep Pijoan

Carnet d'un heterodoxe

El diàleg inquiet

— Coneix vostè, per etzar, aquest rar ingredient, anomenat talent?

— M'han dit que és una droga força usual!

— Oh, usual! Vostè es referirà al talent de comerç, al que es ven en els magatzems, per exemple!

— Jo de mi sé dir-li que no en conec pas d'altre: el talent profit.

— Que aprofitit! El talent aprofitós, tònic, — com hipofosfits de calç i sosa!

— Què més voldria vostè?

— Voldria força menys i força altrament.

— Parli.

— Jo he amat sempre les coses absolutament supèrflues!

— La bella mentida! Tot plegat — amable pose, mica de menyspreu, insultant almoina.

— Oh, superfluïtat! Oh, psicologia! Ve't ací l'home amador del propi deixatant-se en traces! Oh, candorosa contradicció!

— Cregui que encara no flairo el talent com a rar ingredient.

— Eheu! Per Hèrcules! Sigui-li per sempre bonenta la vida i les coses no propicies!

— El seu desig sembla un cor!

— El meu desig, ai! — el meu desig és blanc com llana d'anyell: el meu desig roman i obra adolorit com una recent parida!

— Sigui precís; sigui concret, despietat xerraire!

— Destila cor, destila aquest rar ingredient dit talent, d'una raresa tan altra!

I callaren ambdós interlocutors, els ulls cristal·litzats de dolor. I la droga del talent obrava com metzines. La clara nit semblava evocar quietes melangies.

BRAND

Aquest número ha passat per la censura.

ELS HOMES D'AHIR I D'AVUI

Emmanuel Kant

Al centenari de la mort del genial poeta anglès Lord Byron—del qual en aquesta secció parlava JUSTICIA SOCIAL l'altre dia, — cal afegir ara altre centenari d'un home no menys famós: el filòsof Emmanuel Kant, nat a Kœninsberg (Prússia Oriental) el 22 d'abril de 1724.

Kant, deu ésser considerat com un dels més grans filòsofs. La filosofia kantiana pot ésser considerada com un dels fets més importants i trascendentals de la història de l'esperit humà. Segons Kuno Fischer, equival a una revolució de la pensa tan profunda com la realitzada pel vell Sòcrates quan conduïa l'home a l'estudi d'ell mateix, en lloc de l'estudi del món. La filosofia kantiana dóna com a tasca preferent de l'esperit humà, de la nostra pensa, no ja la recerca dels principis de l'ésser i el formar-se una concepció de l'univers, sinó l'estudi de les condicions del coneixement, l'origen i la valor dels elements de les nostres representacions mentals. Es a dir, una tasca eminentment crítica.

Altrament, ni en esboç, és possible donar en el brevíssim espai de que disposa aquesta secció de JUSTICIA SOCIAL, una lleugera idea de les doctrines i teories kantianes que tanta d'influència han tingut i potser encara tenen en la història de la pensa de l'home civilitzat. Kant és quelcom enorme com Plató i Aristòtil. Una immensa facultat d'anàlisi una força, de sistematització incomparable, una extensió extraordinària en els més variats coneixements científics, literaris i artístic, una potència d'assimilació i una força combinatòria *— que hauria dit Raimond Llull-formidable, — crearen un sistema perfecte, rigurosament lògic, que obrí nous horitzons mentals als homes. La crítica d'aquesta implacable crítica de les idees feta per Kant, no és d'aquest lloc.*

La vida de Kant, és dividida per alguns en tres períodes: I. — La joventut, de 1724 a 1755. D'humil família, fondament religiosa. Kant, fa els seus estudis en el col·legi Frèderic. — Era el quart d'onze germans. — En 1740 entrà a la universitat. Fou nou anys professor privat. La lectura de Newton, fou per a Kant la prova de la possibilitat d'una ciència a priori *de la naturalesa. Heu's aquí ja tot Kant. Anònimament publicà llavors (1755) la seva «Física universal i teoria del cel».*

II. — De 1755 a 1770 — la maduresa, — és el periode auto-crític. Es professor a Kœninsberg, on explica les més variades ciències: matemàtiques, física, antropologia, lògica, teoria de les fortificacions, teologia natural i molts cursos especials. Es l'época de la profunda elaboració, la que prepara les immortals obres que poc després apareixeran. Kant estudià les qüestions morals amb el anglesos i J. J. Rousseau. La ciència física a priori *com a fet, és el que destila Kant de Newton; la moralitat com a fet, és el que extreu de J. J. Rousseau.*

I III. — De 1770 a 1797 — el professorat, — la gran època del filòsof, la era de les obres mestres de Kant. Dins d'aquests vint-i-set anys, el gran pensador, produí obres tan trascendentals com la «Crítica de la raó pura» (1781), la millor i més justament célebre de les seves obres, — «Prolegòmenes» (1783), «Crítica de la raó pràctica» (1787), «Crítica del Judici» (1790), «La religió dins dels límits de la raó» (1793) i «La metafísica de les costums» (1796-1797). El célebre estudi sobre la pau perpètua, encara és d'aquesta gran època de Kant (1796). En suma: una obra enorme com a trascendència — i, per llavors, altament revolucionària. Ho deuria resultar tant que després de la publicació en la «Revista mensual de Berlín» dels quatre articles que reunits en volum són: «La religió dins dels límits de la raó» el primer d'octubre de 1794, Kant, rebé una lletra del ministre de l'Interior del rei de Prússia pregant-li d'abstenir-se en el successiu d'ocupar-se i escriure sobre religió. Kant ho prometé per carta. Però mort el rei creguè que era lliure del que havia promès,

Fissot deia: «Després de tot, si la filosofia de Kant fós veritat, almenys en alguna de llurs parts, fóra precisament la filosofia en el sentit absolut del mot, i les doctrines contràries al costat d'ella no foren altra cosa que misèries o jocs d'esperit més o menys esferiosos».

Kant, era de petita estatura, tenia els ulls blancs i en els últims anys una magror extraordinària com la de Voltaire. Era bo, gai, afable, seriós, recte, impecable, model de ciutadans, metòdic, un model de fills. Tenia una memòria prodigiosa i una voluntat de cer. Era un excel·lent conversador. A 60 anys decidí estudiar química com si fós un jove universitari. Explicava amb gran eloqüència natural, sense rebuscar els períodes i els mots, en un estil regular, quasi familiar, davant d'un nombrosíssim auditori que l'escoltava amb el més perfecte i respectuós dels silencis. Escriguè setanta sis obres i opuscles. Morí el 12 de gener de 1804. Europa estava de dol.

Demòphil

La nostra lluita, per fi, ha assolit l'amistat de tot el món.... La No-Violència ha vingut els homes; i hi restarà. Ella és l'Anunciadora de la pau del món.....

Paraules de MAHATMA GANDI cap del separatisme indú

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL

31 Maig 1924

CONTISTES ESTRANGERS

CAÍN

per Dezso Kosztolanyi

Dezso Kosztolanyi és un dels millors contistes i poetes de l'Hongria moderna. Pertany al grup de la revista «Occident», la més autoritzada de les revistes magiars. L'art de Kosztolanyi, per sa originalitat i finor, escapa a tota classificació, agermanant-se amb el dels autors occidentals pel seu realisme agut, i amb el dels orientals, pel seu simbolisme. De totes maneres, es caracteritza per un sentiment pregonament humà.

Era llòbreg i eriçat quan s'agupia a terra. I quan aixecava el cap, era més llòbreg encara.

El sol resplandia al seu damunt. El nas percebia en la seva pell olor de socarrim. Estava sembrant; amb una pedra desfeia els terroços i, després, amb els dues mans, es posava a cavar la terra, de pressa. Les ungles, gastades i arrugades, que s'havien viciat amb la fadiga contínua, li feien mal.

Aquí la terra no tenia carn: era tot os. Cada vegada que enfonsava el peu trobava roca. Cap al lluny fins on arribava l'esguard, creixien, denses, les mores silvestres i les ortigues. Una després de l'altra, anava destruint les punxagudes matas que li barraven el camí i l'esgarrapaven; quan se les treia del damunt, li punxaven la pell com a serps.

Aquí i allà, entre la pols cegadora, cremaven les pàl·lides i rogenques flors dels escardots.

S'aturà, las, molt las, i baixà el cap. Havia començat a treballar de nit, en la freda claretat de la lluna. I des d'aleshores no havia hagut repòs.

Arribà la dona.

— Ha estat aquí? — pregunta la dona.

— No — digué ell, sordament.

Callaren ambdós. Miraren al lluny i i pensaren en el pare. Una volta més l'havien esperat debades.

Caín veia el seu pare, semblant a una muntanya. Immens, interminable, infinit. I encara avui, en la seva presència, es veia petit, com quan un cop l'aixecà en l'aire, amb una sola mà; i una dolor inenarrable li retorçava el cor per tal com un jorn, temps després, es separà d'ell. Mentre estigué prop d'ell, tot ho posà al seus peus, tot el que creixia en aquells ingrats roquers, tots els fruits de la terra.

L'home lluita debades amb la terra, que és més terrible que els dragons i que el mammut. El profit que assoleix treure'n, el destrueix el gel i el crema el sol: els fruits, avortats, cauen de les branques corcades. En terra, hom només veu la grogor de l'erm; al damunt, el blau del cel. I al damunt del seu cap, l'oscur somriure de la tempesta. Però ni la mateixa tempesta sap enfurismar-se com el seu pare. La paraula del seu pare és més remorosa i més solemne. Totes les nits la sent través de les muralles i de les roques. La terra tremola sota els seus passos formidables. A voltes és tan gran el seu espant que, tot dormint, comença a cavar la terra amb les ungles.

Espaordits s'abraçaren l'un amb l'altre, l'home i la dona, com dues bèsties selvatges. Caín girà els ulls vers l'horitzó; després esguardà el cel. Ambdós estaven inconsolables.

— Jo... — gemegà, i s'assenyalà a ell mateix, i mostrà les seves mans treballades, el seu pit, els seus muscles, que estaven rendits de cansament — i jo... — i no pogué dir res més.

La dona se li apropà plorant, i ell es gità per terra, aguantant la fúria dels raigs solars.

Pensava en el germà. On podria ésser? A ben segur que ara se'n va per la vessant de la muntanya, menant el remat cap a la prada, per a ajaçar-se després a l'ombra del bosc.

Per això és tan suau. Fins les seves mans són blanques i fines. Els seus cabells són rossos.

Aclucà els ulls, tornant-los a obrir, i feu això repetides vegades; però tenint sempre al davant aquell rostre; i el veia de tan diverses faisons, que tingué por i hauria volgut poder-lo foragitar amb un crit. El veia com era molts anys enrera, quan amb la boca oberta engolia glopades de dolça llet, i el veia, més tard, quan dormia nú i mansol com un petit pastor. I sempre era així; amb els anys havia canviat poc, ni els cabells se li havien ennegrit. Es cert que tots curaven d'ell. Fins recordava que un senglar havia passat pel camí per on ells marxaven, que el germà s'havia abalançat envers ell, i que ell, Caín, l'havia defensat amb el seu propi cos. El germà era el més petit, el més feble. Ara era el més robust. Reia dolçament i fortament. Reia sempre.

I somreia també quan el pare (el pare dels dos) li besava el front, mentre que a ell, el més gran, el rebutjava. Deuria haver-hi qualque misteri, que ell no comprenia. Volgué explicar-se. A voltes es torturava el cervell inútilment. Fent memòria de tot, es recordava de la seva infantesa, quan el seu pare el volia tant perque era petit. Com vivien venturosos llavors, en aquell món tan gran, tan gran! Eren ells dos sols. El pare i ell. El primer home i el segón. No-res-menys, no és possible que ja no l'estimi. Algú s'ha interposat entre ells dos. Pensà novament en el germà, vegé el seu rostre rialler i tingué tanta pena que començà a cridar desaforadament.

El sol seguia cremant cada volta més els seus palpebres. Un temps hi hagué en què ambdós amaven la mateixa dona. Apretà les dents per a no sanglotar. La saliva se li tornava amarga en la boca i li cremava la llengua com si fos una brasa viva.

Allí prop, va oir cruixir les falgueres. Cregué que era el germà; però no ho era. Era un lleó que l'esguardà amb els seus ulls pacífics, amb els seus ulls d'or, i que passà. El que ell esperava vingué més tard, poc a poc, molt poc a poc.

El germà duia una porra a la mà, amb la qual solia menar el remat. Esguardà al seu voltant, somrient astutament, i quan vegé que no hi havia ningú saltà per damunt dels sembrats, els esgarrià, i arribant fins on hi havia arbres, a garrotades feu caure la fruita verda.

Caín saltà, lleuger com un llam. La seva ombra s'extengué en el camp com una franja negra.

— Al!—cridà el germà, de l'esglai.

— Al!—cridà Caín, que s'havia estorat de sa pròpia ràbia.

Caín ja el tenia abraçat, el tenia près en l'estenalla férrea dels seus braços i en la mordaça dels seus muscles, com si agafés a la primera fembra. Era una possessió selvatge. Cridaven i bramaven els dos, com si s'assassinessin, mentre s'empenyien d'ací d'allà, tractant de collir el garrot. Caín l'assolí i amb ell colpejà repetides voltes el cap del germà.

El cap enrogí, i més tard devingué groc. Devingué maravellosament, incomprensiblement pàl·lid. Ell contemplà llarga estona aquella pal·lidesa extranya. No l'havia vista mai. No comprenia el què havia passat. Cridà a la seva muller i els seus fills, i aquests tampoc sapigueren què era allò. Li varen aixecar el cap, els braços, les cames, i tot queia novament a terra.

Caín sentí un gran consol i una infinita pau, car aquell rostre ja no somreia.

Era arribada la nit quan, amb els seus set fills, Isaac, Mecuriel, Methuczael, Lamec, Yabel, Tubacalaín i Yubal, se'n anà cap a la terra de Nod.

Una densa foscor cobria la terra. En els núvols de pols que aixecaven amb els peus s'hi veien mosquits, llangostes, rata-penats i una infinitat de petits animalets desconeguts que carregaven l'aire. Respiraven dificultosament.

Passada mitja nit, s'aixecà un ventat i aparegué la lluna.

Aleshores la dona, que caminava al costat, cridà com una pantera:

—Mira!—i senyalà el front de Caín.

—Què hi hà?

—Aquí!—murmurà la dona, gairebé sense veu, car les paraules se li glaçaven a la gola.

—Aquí?

—La taca, la sang, la senyal.—I esguardava a l'home amb ulls desmesurats, immensos.

En arribar l'auba, Caín es mirà al mirall del llac. En mig del front vegé la taca negra de la sang coagulada. Agafà aigua amb la palma de la mà, i rentant-se el front, en borrà tota senyal

Després reprengueren la marxa més segurs i més depressa, i quan el sol es mostrà en el zenit, arribaren a la nova terra.

Caín s'agenollà. I allà en la llunyania es veien selves hombrosos, negres, s'oía el remorejar de l'aigua dels rius, i en tot el voltant es veien herbes ufanes i camps d'arbres fruiters. Al cap de tant de temps, podía sentirse, per primera volta, amo de sí mateix. Una estona després va aixecarse, llençant un gran sospir.

Va pensar que havia de treballar per a que la nova terra devingués fèrtil. A aqueixa obra varen consagrarse també els seus companys. La familia va créixer. Només, de tant en tant, hom sentía, allà en les llunyanies, en les muntanyes, el crit de mort dels homes rossos, que els joves anaren occint, fins a no deixar-ne cap.

Isaac, Mecuriel, Methuzael i Lamec caçaven els animals ferotges. Yabel criava bèsties, construía ciutats i plantava tendes per a la immensa generació que creixía sempre. Tubacalaín fabricava instruments de ferro i d'altres metalls.

Vivien, menjaven i dormien; mataven i amaven. Eren venturosos.

Fins a l'edat de cent anys, Caín anava dret com un pal. Quan rèia, mostrava les seves trenta dues dents. I ni un fil dels seus cabells es tornà blanc. Cada tarda, en fer-se fosc, es sentava damunt d'una roca. Yubal, el seu fill més volgut, l'inventor de l'art de la música, tocava per ell. I era amant de la viola i de la cítara.

Llavors pensava en la seva vida i la trobava formosa i perfecta. La seva felicitat augmentava sempre. I sentí augmentar-la fins en els dies en que els seus nets li posaren en els genolls els seus propis nets, morí satisfet de la seva llarga senectud, pel sol fet de veure com els seus descendents prenien posessió de la terra i de que el s'havia multiplicat en la fillada nombrosa i incomptable.

A. M. *trad.*

La sindicació obrera mundial

II

Les estadístiques demostren que en 1922 unicament en tres països que són Alemanya, Hongria i Polonia s'ha registrat un augment dels efectius sindicals provinent de noves afiliacions.

En tots els altres països, els efectius varen disminuir, particularment en aquells afectats per la manca de feina, en els quals gran nombre d'obrers han hagut de canviar de professió ço que ha motivat baixa en l'organització a la qual pertanyen. La disminució dels salaris hi té també gran influència sobretot en els països on les quotes sindicals són elevades.

El resum del moviment sindical en 1922 en les centrals adscrites a la Federació Sindical Internacional és la següent:

Alemanya.—Els efectius de la Confederació general de Sindicats (Allgemeiner Deutscher gewerkschaftsbund) en 31 de desembre de 1922 eren 7.908.516 membres, 150.000 més que en 1921. La Federació de Sindicats de funcionaris (Angestelltenbund Allgemeiner Freier) comptava amb 667.898 membres. 25 mil més que en l'any precedent.

Gran Pretanya.—Els efectius de la Confederació de Sindicats (Trade Unions) varen descendir de 6.559.933 a 4.369.268 en 31 de desembre de 1922.

S'ha realitzat un gran esforç per a fusionar els sindicats d'un mateix ram d'industria. S'han format federacions nacionals dels ramb de transports, textil, industries de màquines i construccions navals, art de construcció, arts gràfiques, organitzacions de personal administratiu i tècnic i obrers no qualificats. Un projecte de federació que ha d'englobar la totalitat d'obrers metal·lúrgics està punt de realitzar-se. En el quadre de les federacions es marca la tendència a unificar les cotitzacions i a fer desaparèixer les diferències que existeixen entre els estatuts de cada organització. L'agrupament per industries té per objecte reforçar el moviment sindical fins ara escampat en un gran nombre de petites organitzacions professionals.

Austria.—Els efectius de la Confederació general de Sindicats (Gewerkschafts Kommission Oesterreichs) eren de 1.049.949 membres en 31 de desembre de 1922 o siguin 29.828 menys que en 1921. Durant el període de 1919-1923 les fusions d'organitzacions han crescut considerablement i les experiències recullides en materia de centralització sindical han donat bons resultats.

Bèlgica.—Els efectius de la Comissió Sindical (Commission Syndicale) sumen 618.871 membres a la fi de 1922 amb una disminució de 79.000 amb respecte a 1921. Els obrers del ram de construcció són els que han experimentat major minva; venen després els minaires, metal·lúrgics, ferroviaris i obrers de l'industria textil. La concentració sindical és ja gairebé completa.

Canadà.—Els membres del Congrès de treballadors (Trades and Labour Congress of Canadà) han descendit de 164.883 en 1921 a 117.815 en 31 de desembre de 1922, malgrat ésser el mateix el nombre d'organitzacions.

Dinamarca.— La Federació de Sindicats danesos (De Samvirke Fagforbund i Danmark) tenia al finalitzar l'any 1922, 52 sindicats amb un total de 232.574 membres, ço que suposa una disminució de 9971 comparat amb 1921.

Espanya.—Els efectius de la Unió General de Treballadors (Unión General de Trabajadores de España) eren 238.861 en 31 de desembre de 1922. Els canvis ocorreguts durant l'any no tenen importància.

França. — La Confederació General del Treball (Confédération generale du Travail) tenia el darrer de desembre de 1922, 757.847 membres sense pèrdues considerables durant l'any. Vàries organitzacions s'han fusionat en el curs del 1922.

Hongria. — La Confederació de Sindicats (Magyaroszagi Szakszervezeti Tanacs) comptava en 31 de desembre de 1922 amb 202.956 afiliats o sigui un augment de 50.000 comparat amb l'any anterior. Els augments s'observen particularment en les industries de construcció, metal·lurgics, terrassans i empleats de comerç.

Italia.—Els efectius de la Confederació General del Treball (Confederazione generale del Lavoro) que havien sumat 1.200.000 membres en 1921 varen reduir-se a 404.054 en 31 de desembre de 1922.

Letònia—Els membres de la Confederació de Sindicats (Latwijas arodu beedribu Zentralbirojs) eren 12.350 en 31 de desembre de 1922, disminuint 10 mil amb respecte de 1921.

Luxemburg. — La Comissió Sindical (Gerverkschaftscommission Luxemburgs) tenia 12.100 membres a darrer de desembre de 1922 amb una pèrdua de 8.000 durant l'any.

Holanda.—Els efectius de la Federació neerlandesa de Sindicats (Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen) descendiren de 223.718 membres en 1921 a 201.045 a la fi de 1922. Les pèrdues més considerables són produides per la manca de feina, siguent els rams més castigats sastres, terrassans, metal·lúrgics transports.

Polonia.—Els efectius de la Unió de Sindicats professionals (Zwiazek Stowarzyszen Zawodowych) que sumaven 365.190 membres en 1921 varen arribar a 411.056 en 31 de desembre de 1922. L'augment és principalment motivat per l'agregació de noves organitzacions.

Suecia.—Els membres de la Confederació de Sindicats (Landsorganisationen i Sverige) eren 313.208 en 1921 i 292.917 en 31 de desembre de 1922.

Suissa. — La Unió Sindical suïssa (Schweizerische Gewerkschaftsbund) passa de 225.822 afiliats en 1921 a 162.192 a la fi de l'any 1922. Les més importants disminucions s'observen en les organitzacions següents: banca, 41 per cent; obrers del cuiro, 28 per cent; teixits, 25 per cent; metal·lurgia, 24 per cent; construcció, 17 per cent; funcionaris, 16 per cent i brodadores, 15 per cent.

Txecoslovàquia.— La Confederació Sindical (Odborové Sdruzeni Ceskoslovencké) comptava amb 388.294 membres en 31 de desembre de 1922. Deu sindicats amb uns efectius de 167.068 varen segrar-se en 1922 per a ingressar en la Central Comunista. En canvi altres deu sindicats varen ingressar en la Confederació, entre ells els conductors, obrers del cuiro i del ram de construcció.

Iugoslavia.—Els efectius de la Federació general del Treball (Glavni Radnicki Savez Jugoslavije) sumaven 66.166 membres en 31 de desembre de 1922.

DE COL·LOBORACIÓ

Contra les barraques de Barcelona

L'acte de l'Ateneu

Com sia que en el número de JUSTICIA SOCIAL del dia 10 de maig ajudant a la noble campanya començada pel Dr. Mira, es dona publicitat sens comentari de l'acte de l'Ateneu Barceloní, he cregut necessari fer notar que és convenient posar-hi alguna observació que ben atinada faria que tingués un resultat i que es cumplís feliçment el fí que es persegueix. Em prenc la llibertat de contestar a cada un dels Srs. Drs. que hi prengueren part. Sobre això diré al Dr. Muntanyà, que referent a la seva creença de organitzar un Patronat amb la cooperació de les grans entitats barcelonines i l'Ajuntament, la molta experiència m'ha demostrat que tots els treballs que s'hagin fet en aquesta forma, han anat directament al fracàs.

Respecte al que digué el Dr. Mira sobre les corrents emigratories, hi estic conforme; en el que no hi estic gens, és en això de fer hospitals. Crec que la finalitat o la missió de tots, ha d'ésser fer pisos econòmics, com també va indicar, però fer pisos que tinguin el màxim de condicions higièniques i a més aquelles altres condicions que l'obrer necessita per a fer de sa casa un altar a la felicitat de la familia, es a dir allò que es diu en aquella frase tan noble «Som a casa» per a poguer-hi passar el mateix les alegries que les penes. Els hospitals ja sabem prou pel que serveixen. Per a que els metges estudiin, però, per a conçol dels malalts i de llurs families, no.

Respecte de que digué el Dr. Aguadé, he de contra-posar-li que no hi ha cap necessitat que s'hagi de fer sentir als burgesos la força de les masses obreres per assolir-ho, car sols bastaria que aquests senyors o be uns altres fessin a l'Estat o a l'Ajuntament una petició en aquesta o altres formes.

Vistes les dificultats que es troben per a poguer construir pisos en aquesta ciutat amb les condicions tecniques que senyalen els R. R. D. D. del 19 de Febrer i 10 de Abril del corrent any, seria convenient que l'Ajuntament acordés demanar que es dongui a les cases de nova construcció que reuneixin les condicions tècniques que els esmentats R. R. D. D. senyalen, els beneficis i subvenció que pels mateixos es dona a les cases velles arreglades o aixecades i que per el mateix concepte l'Ajuntament dongui 2000, pessetes per cada un dels dos mil primers pisos que es presentin en lloc de mil com se'n concedeixen en l'acord municipal del dia 3 de març del corrent any, però en el ben entès que els preus dels matéixos, no siguin majors de 45 pessetas de lloguer com diu l'ultim dels R. R. D. D. esmentats.

Doncs, si sense fer soroll, aconseguissim el que assenyalo, estigueu segurs senyors Drs. que no mancarien obres, car hom es preocuparia de fer-ne en les condicions esmentades. Per altra part, agrairíem molt més la seva molt noble actuació que no pas el que fan are, que ens estan demostrant que senten la necessitat però com que no hi viuen no saben per on atacar-les. Amb tot no falta entitat obrera que se n'preocupat. Si fossiu vosaltres que en nom de les entitats que pertenyen ho demanessin, potser es donaria amb més urgència i aleshores ja veuria l'amic Dr. Aguader com en Castelló no se equivoca encara que a ell li sembla tot el contrari.

Ramon Castelló

C. FAGES DE CLIMENT

Les Bruixes de Llers

(POEMA)

Pòrtic de Ventura Gassol
Il·lustracions de Salvador Dalí

EDITORIAL POLÍGLOTA
Preu: **0'50** ptes.

Als nostres corresponsals

Fem present als nostres corresponsals que les liquidacions deuen practicar-les cada fi de mes. Als negligents que no ho efectuïn els girarem, carregant-los una pesseta per les despeses.

No admetem retorns de paper. Per això facturem els exemplars a 10 cts.

COOPERATIVA DE CONSUM
DEL
C. A. de D. del C. i de la I.
Entitat Obrera

QUEVIURES de totes classes
CAMISERIA
PERFUMERIA
PANYERIA
Repartiment a domicili
Per a tots els socis del Centre

Si ets conscient veuràs clarament el camí del teu deure:
Com a home, has d'ésser socialista.
Com a obrer, sindicalista.

Noves i documents

FRANÇA.—**Les eleccions.**

Per existir empat o altres causes, manquen encara set resultats per a conèixer oficialment la composició definitiva de la nova Cambra francesa. Es fa dificil comparar els resultats de les darreres eleccions amb els de les eleccions de 1919 perquè des d'aquella data alguns dels elegits havien canviat de denominació i hi havien demés moltes vacants per cobrir. De 626 diputats que foren elegits en 1919, havien quedat reduïts a 569 en ésser dissolta la Cambra. Per conseqüent la comparació haurem de fer-la entre la Cambra dissolta i la elegida en 11 d'aquest mes.

	Cambra nova	Cambra dissolta
Socialistes	102	50
Radical-socialistes .	141	83
Republicans d'Esquerra i Esquerra democrática. . .	129	137
Comunistes. . . .	26	13
Republicans socialistes	29	31
Unió republicana. .	118	207
Dreta monàrquica .	18	25
Comunistes independents i socialistes francesos. . .	14	7
No classificats . . .		16

Tenim, doncs, que fins ara els socialistes guanyen 52 llocs, 59 els racialistes, 13 els comunistes i 7 els comunistes independents i socialistes francesos. Aquests darrers, que formen dos grups separats emergits del Partit Socialista, és probable que tornin abans de molt al partit que representa la Secció francesa de l'Internacional.

Com es veu, aquestes dades donen a la Unió republicana una pèrdua de 89 llocs i redueix encara més el minúscul grup dretista-monàrquic.

Congrés Socialista.

Els dies 1 i 2 de juny, els nostres companys del Partit Socialista (Secció francesa de la Internacional obrera) es reuniran en Congrés extraordinari per a discutir la següent ordre del dia:

1.° La situació política i el Partit.
2.° Modificacions en la Comissió administrativa permanent.
3.° Pressupost del Partit.
4.° Situació del diari del Partit «Le Populaire».

Blum ha fet ja pública la seva opinió contrària a la participació ministerial. En canvi el camarada Varenne opina que obeint a l'esperit que informa la darrera victòria electoral, cal intentar realitzar des del poder la part que sigui possible del programa mínim que va servir de bandera durant la lluita.

ANGLATERRA.—**Vot de confiança.**

Alentats pel precedent d'haver tingut tres votacions adverses en la Cambra dels Comuns el Govern socialista que presideix Mac Donald, els conservadors varen presentar una moció de desconfiança o de censura contra el Govern amb motiu de la supressió de certs impostos anomenats de Mackenna en el plá del nou pressupost. La moció, firmada per l'exprimer ministre Baldwin, fou votada el dia 13 de maig. Varen votar-la tots els conservadors i nou lliberals, i en contra, tots els laboristes i la major part de lliberals. El resultat fou: 317 vots a favor de la confiança en el Govern i 252 vots a favor de la moció Baldwin.

El Govern de Mac-Donald ha sortit d'aquesta prova amb major força i autoritat que mai.

ALEMANYA.—**El nou Parlament.**

La composició definitiva del Reichstag, segons les dades oficials publicades en la Gaseta de l'Imperi, és aquesta:

Socialistes, 100 diputats; nacionalistes, 96; Centre católic, 65; comunistes, 62; populistes, 44; ultra nacionalistes (racistes), 32; demòcrates, 28; populistes bavaresos, 16; Lliga de camperols bavaresos, 10; Partit agrari, 10; hannoverians (separatistes güelfs). 5; alemanys socialistes, 4. En total 472 diputats. Vots emesos: en total, 29.388.391.

Per a que el lector pugui fer les degudes comparacions, publiquem novament la composició de l'antic Reichstag:

Socialistes unificats, 169 diputats; Centre católic, 68; nacionalistes, 67; populistes, 66; demòcrates, 39; populistes bavaresos, 20; comunistes, 15; Lliga de camperols bavaresa, 4; Alemanys socialistes, 4; ultra nacionalistes (racistes), 3; hannoverians (separatistes güelfs), 2; independents, 2. Total, 459 diputats.

Perden 69 llocs els socialistes, 22 els populistes, 11 els demòcrates, 4 els populistes bavaresos, 3 el Centre católic i 2 els independents. Guanyen 47 llocs els comunistes, 29 els nacionalistes, 29 els ultra nacionalistes, 10 la Lliga agrària, 6 els camperols bavaresos i 3 els separatistes güelfs. Els alemans socialistes, conserven llurs 4 llocs.

JAPÓ.—**La nova Dieta.**

Segons la referència oficial, la Cambra popular del Japó renovada en 12 de maig, queda constituïda així: Seiyuhonto (lliberals guvernamentals), 120 diputats; Kenseikai (constitucionalistes), 140; Seiyukai (lliberals), 101; Kakushin-Kurabu (reformistes), 30; Jitsugyo-Dohsikai (industrials), 8; Churitsu (independents), 57.

Com es veu predominen les forces lliberals que defensen la democratització del país i la reforma de l'alta Cambra. El govern de Kiyoura ha sigut completament derrotat.

Qui pot midar els sufriments humans? Qui pot comptar-ne les llàgrimes?... Ningú. Ni tan sols els mateixos que pateixen i ploren!

V. NOROLENKO.

Per a ajudar a JUSTICIA SOCIAL

19.ª llista de quantitats rebudes

Ciutat.—J. P. i E., 2 ptes.—J. G., 2 ptes.—F. B., 10 ptes.—R. D., 3 ptes.—I. P., 1 pta.—M. C., 2 ptes.—J. A., 5 ptes.—J. Ll. P., 1 pta.—C. P. S., 2 ptes.—J. A., 5 ptes.—A. F. L., 5 ptes.—S. C., 2 ptes.—P. Ll., 50 ptes.—J. G., 5 ptes.—M. E., 10 ptes.—D. D., 1 pta.—F. M., 15 ptes.—V. S., 1 pta.

Total, 122 ptes.

A tots el nostre agraïment.

Treballador!

Sigues digne de la teva condició humana!

Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'acostament d'una societat millor.

Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

Als suscriptors de fora

El manteniment d'un periòdic com el nostre comporta un sacrifici constant. L'anormalitat actual fa més dura encara la vida de JUSTICIA SOCIAL.

Preguem a tots, vivament, vulguin ajudar a l'èxit de la nostra obra remesant-nos l'import de les suscripcions que s'ens deuen.

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

El pròxim dia 10 de Juny es posarà a la venda el llibre:

LA LLUNA DINS EL LLAC

(CANÇONS I POEMES)

DE

J. M. PROUS i VILA

Per comandes a la llibreria Bibliotheka, Llovera, 13. — Reus.

Aquest número ha passat per la censura militar.

SETMANARI SOCIALISTA

Justicia Social

2.ª època

CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ:
Carrer del Pi, 11, - BARCELONA

ADMINISTRACIÓ:
Marcial Badia, Llovera, 13. - REUS

REDACTORS i COL·LABORADORS:
Gabriel Alomar - Serra i Moret. - Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Aiguadé Miró Cristòfor de Domènec - C. Fages de Climent J. Llorens i Artigas - r. Emili Mira - J. Puig i Ferrater - Dr. Joaquim Xiran - Francesc X. Casals - "Apa" - Josend Llatas - Dr. Montanyà Pastor Valldeperas - Roberto Marvasi - Manuel Galés - René Lyr - Joan Somoza - Alfred Gallart - Dr. Andrés Ovejero - Josep Ricart Sala Manuel Escorza - Josep M.ª Peu i Sabater J. Recasens i Mercadé - Manel Campalans - Josep M.ª Tallada - Joan Montserrat - Emili Salete - Pere Gorga - F. Cañadas - Josep M.ª de Sucre-J. Roure i Torrent - Manuel Alcántara Gusart - Dr. Cosme Rofes - Ignasi Iglesias - Roch Guinart - Delfi Dalmau - Joan Pronjosé - Balaguó Baró - R. Rafols Camí - J. Francés - Jaume Cardós-J. Duran i Guardia-Puig Pujades-Joan Ors. Dr. Josep Amorós - Dr. J. Estadella Arnó.

PREUS D'ABONAMENT:
Catalunya i Provincies:
Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes. Un any, 8 ptes.
Estranger:
Mig any, 5'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

JUSTICIA SOCIAL *és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.*

SUSCRIVIU-VOS-HI
personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

Primeres Nocions d'Economia Política
CHARLES GIDE
Versió castellana de *J. Cardó*
Preu: 1'50 Ptes,

Avant-projecte d'una Llei de Cooperatives
J. SALAS ANTÓN
Preu: 0'15 Ptes.
Publicacions de Propaganda de *Acció Cooperatista*
Encàrrecs: Aurora, 11 bis.

Obrers del camp!
Llegiu i propagueu
"LA TERRA"
SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA «UNIÓ DE RABASAIRES DE CATALUNYA»
Es publica cada dissabte. 15 Cts.
Redacció i Administració: Carders, 12, 1.r
BARCELONA

"ACCIÓ COOPERATISTA"
Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya
Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya: Problemes socials relacionats amb la cooperació.
APAREIX CADA QUINZENA
Suscripció anyal: 4 ptes.
Redacció i Administració:
Aurora, 11 bis. - Ciutat

Correspondència administrativa

Pineda.—N. C.—Rebudes 10'20, liquidat fins el núm. 28.
Palafrugell.—J. C.—Idem 3'50: 2'50, suscripció trimestre; 1, donatiu.
Meynart.—J. Ll. R.—Idem 4'50, suscripció cinc mesos.
Calella.—S. de O. en G. de P.—Idem 8 pessetes, idem any.
Serra d'Almos.—S. de O. A.—Idem 8 pessetes, idem id.
Barcelona.—P. E.—Idem 15.
Papiol.—J. P. A.—Idem 4'50, idem semestre.
Canet de Mar.—J. E.—Idem 2'50, idem trimestre.

NOTA.—Per error de còpia, en la Correspondència administrativa darrerament publicada aparegué conviat el poble en la liquidació del nostre estimat corresponsal en J. Faja, puix s'hi llegeix Manlleu, en lloc de Roda. Perdoneu, amic Faja, la distracció.

Imp. BIBLIOTHEKA. - Reus.